

LUD

Jornal polonez „LUD” publica-se á noite terças - e sextas - feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Wydawca i Redaktor: Książdz Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 120000 płatna z góry; w Argentynie 6 pezów w Polsce 14 zł.; w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji: „Lud”: Curitiba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 583
Adres dla listów: Curitiba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
Adres telegraficzny: Redação „Lud” Curitiba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 łam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 8300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 łam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarska - Kubisa i Florenciales.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 481.

Faszizm a bolszewizm

Aczkolwiek dzieje faszyzmu i bolszewizmu nie należą ściśle mówiąc do okresu dziejów wojny światowej — to jednak uważam za stosowne rozpoczęcie pokrótce nasze opowiadanie od tej chwili, kiedy trąby Grady wa ogłosiły światu nową wojnę, a huk armat wstrząsnął posadami ziemi, zwiastując nową burzę, która w morzu krwi bratniej wiała skapnąć narody świata.

Tak więc wojna światowa stała się odzwierciedleniem, który stworzył na oświecenie bramę dla dwóch starych, a pokrewnych sobie ideologii, wyszłych dwa dziesięcia kilka wieków temu z jednego pnia helleńskiego, a później przetwarzone przez dwie odmienne sobie dusze kultury azjatycką i rzymską.

Jedną wcielano i przystosowywano do życia w Rosji, a drugą we Włoszech.

Pierwsza dostała dla eksperymentu jeden z najbogatszych krajów na świecie — druga znów krańcowo biedny w bogactwa tej ziemi i dlatego też eksperymenty krańcowo przemawiały za jednym in plus, a za drugim in minus, ale walka pomiędzy obiema siostrami ideologicznymi jeszcze nie skończona. Tak bolszewizm, jak i faszyzm są na porządku dnia i dlatego jeszcze dziś będzie na czasie mówić o jednym i drugim, albowiem z jednej strony my, Polacy graniczymy z państwem bolszewickim i w roku 1920 byliśmy zmuszeni z karabinem w ręku bronić naszej spuścizny, a z drugiej strony, jako prawdziwi klasycy, a więc wychowani w szkole greko-rzymskiej nie obcom być musi dla nas faszyzm, którego stolicą jest właśnie Rzym, stolica chrześcijaństwa.

Dlatego właśnie po 8 latach obserwowania na miejscu faszyzmu i studowaniu bolszewizmu, postanowiłem mówić o tych dwóch nieszczęśliwych siostrach. Powiadam siostrach, gdyż ideologia podstawowa bolszewizmu i faszyzmu jest jednak. Tak tu, jak i tam, zasada podstawowa jest ta sama, t.j. że jednostka wina ustępować wszędzie i zawsze społeczności.

Bolszewizm opiera się na znanym manifestie Karola Marxa z roku 1858 — faszyzm zaś specjalnej Ewangelii nie posiada, a jego program stwarza samo życie. Bolszewizm idzie przez życie rewolucyjnie, a faszyzm ewolucyjnie.

Bolszewizm, jak zresztą Karol Marx, wychodzi z założenia, że należy zniwelować różnice ekonomiczne, a raczej finansowe pomiędzy ludźmi. Rzecz to zresztą zupełnie nie nowa i nie świeża, ponieważ system państwa bolszewickiego był już znany dawno, bardzo dawno. Napisany przez Dominikanina Compostella, był częściowo realizowany w państwie Inkasów to znaczy w dawnej Peruwji. Jeżeli chodzi o faszyzm —

toć nic prostszego, jak sięgnąć do historii starej Hellady i zobaczyć, jak były zorganizowane dawne państwa greckie tak Ateny, jak i Sparta.

Różnica polega jedynie na wyjściu:

Bolszewizm, jak wogóle Karol Marx, jego mniem lub więcej wybitny ojciec, czy przadziadek, wychodzi z założenia, że zasadniczą kwestją jest rozwiązanie zagadnień ekonomicznych i w tym zbliża się do dawnej koncepcji konstytucji Sparty. Mniejsza z tem że nie bierze pod uwagę kwestji niewolnictwa, które tam egzystowało, ale zato jakby tradycyjnie poszedł w tej materji jeszcze dalej, albowiem udoskonalił tę kwestję spartańską, wprowadzając wszystkich obywateli rosyjskich do stanu niewolniczego t.j. do ciężkiej pracy przymusowej.

Faszyzm natomiast zbliżył się raczej do koncepcji atyckiej t.j. że człowiek w państwie może być wszystkim — poza państwem — niczem. Jednakże absorbują jednostki przez Państwo tak w jednym, jak i w drugim systemie jest kompletna.

Musimy się zgodzić na to, że o ile bolszewizm doszedł nawet do takiego stopnia udoskonalenia swojej teorii, iż fizyka i chemja o tyle są dopuszczalne o ile nie zawierają w sobie elementów matematycznych; innymi słowy, że zamiast Boga, czy powiedzmy nawet czegoś niewiadomego — obecnie w szkołach sowieckich propaguje się

demonologję, oczywiście czysto materialistycznie ujętą, pierwiastków (nie pozwala się pomyśleć o ich zmienności, co już od czasów naszego Sądziwoja zostało dowiedzione) o tyle faszyzm podobnej teorii nie wysuwa, ale snuje teorię narodowości.

Teoria ta miałaby swój ugruntowanie, czy swój sens w istnieniu narodu włoskiego, a jeżeli ktoś chce koniecznie, to w przedłużeniu idei imperium Rzymskiego, którego spadkobiercami mieli być Włosi.

Ponieważ jednak kultura włoska jest nawskroś katolicka, czego dowodem są nawet tacy wrogowie prymatu pontyfiycznego papieństwa, jak np. Dante — przeto Mussolini stara się pogodzić ogień z wodą to znaczy teorię wszechwładztwa Państwa i poddaniu jemu jednostki z nauką Kościoła Katolickiego, która przedawsztykiem wysuwa jednostkę, jako tę, która zasadniczo jest predestynowana do złączenia się z absolutem t.j. z Bogiem, innymi słowy jednostką, która winna się zbawić.

Przy godzeniu jednak swej teorii z nauką Kościoła Mussolini uważa Kościół nie jako instytucję do absorbowania indywidualności, ale jako instytucję, mającą na celu służenie wszelkim jednostkom do osiągnięcia ostatecznego ich celu istnienia t.j. do zbawienia.

Bolszewizm przystosowuje swój program do życia, jest też ślepo konsekwentny w praktyce, mniejsza o wyniki a tego o faszyzmie powiedzieć nie można, albowiem dla Mussoliniego nawet sprzeczności są konstruktywne.

Gustaw Lawina.

NA FRONCIE WOJENNYM

Jak już donosiliśmy, konflikt włosko-abisyński z dniem każdym coraz bardziej się wkręca. Groźba wojny zawiązała nad Afryką i Europą.

Ostatecnie wiadomości, jakie podaje Brazylijska Agencja, są zaskakujące. Donoszą z Rzymu, że ubiegłej soboty zebrał się na tajną radę gabinet włoski, który ostatecznie zdecydował sprawę zatargu. Decyzję powziętą na naradzie, zakomunikował Radzie Pięciu baron Aloisi.

W czasie tajnej narady Gabinetu włoskiego, Mussolini oświadczył, że rezolucji generalnej przyjąć nie może. Nie ma nic przeciwko nim, ale powody, które są po jego stronie przemawiają zatem, ażeby Lidze Narodów je przedłożył, dlaczego się nie zgadza na propozycję koncyliacyjnej Komisji Pięciu.

Owo posiedzenie było cośkolwiek sparisalizowane, gdyż Komisja pięciu w rezolucjach przedłożonych Mussolinemu, wyraźnie stwierdza, że na wypadek wojny, wobec Włoch zastosuje poważne sankcje. Mianowicie chodzi tu o zamknięcie Gibraltaru i kanału Sueskiego. Naturalnie, w razie gdyby Anglja zastosowała te sankcje, wiadomo, jakby Włochy się do tego poradziły z dowozem żywności, materiału wojennego i wojska. Dlatego też i prasa włoska okazuje wielkie zdenerwowanie na ten krok Komisji Pięciu. Aczkolwiek Mussolini w długiej swej mowie, zastanawiając się nad wypadkami ostatnich godzin, oświadczył, że nie jest przeciwny propozycji Ligi Narodów, jednak zapowiedział ogólną mobilizację wojska.

Dalsze telegramy z Aleksandrii donoszą, że książę egipski, Ismar Daud, ofiarował swoje usługi na rzecz Negusa, który je przyjął.

Wojska włoskie, stojące obok zdem wzdłuż frontu Erytrei, czekają w pogotowiu na rozkaz uderzenia na Adua. Zwiększa się siły wojskowe z Adi Ufri oczekują rozkazów. Prasa włoska

raz jeszcze podkreśla, że Italja nie może się zgodzić na uchwały Ligi Narodów, gdyż one są surowe i oparte o formalistykę artykułów traktatu.

W Genewie w ciągu dalszym rozstrząsa się kwestję sporu. Dnia 25 b.m. wczesnym rankiem Pierre Laval, minister spraw zagranicznych Francji odbył dłuższą konferencję z baronem Aloisi, przedstawicielem Włoch. Obrady nie dały jednak żadnego skutku.

Z Addis Abeba donoszą, że Negus ogłosił ogólną mobilizację wojska abisyńskiego, na pograniczu Erytrei i Somalji, które są gotowe do boju.

W swej wielkiej mowie S. Hoare oświadczył, że Anglja zastosuje wobec Włoch odpowiednie sankcje. I rzeczywiście nie było to powiedziane na wiśr. Oto w porcie Gibraltarze znajduje się obecnie siedm wielkich pancerników angielskich i flotylla łodzi podwodnych. Załoga jest w pełnym uzbrojeniu i gotowa do obrony, jeżeliby Włosi pokusili się o zajęcie Gibraltaru. Ponadto Anglja wysłała trochę wojska do Egiptu.

Włosi też nie śpią. Agencja Reutersa donosi, że od 20 b. m. kanał Sueski przekroczyło 6.035 żołnierzy włoskich i 4.221 ton materiału wojennego.

Abisyjacy, ażeby uniknąć starć z Włochami przed wydatkiem wojny stworzyła „wolną strefę” na przestrzeni 20 mil. Strefa ta rzeczywiście jest wolna, tylko od czasu do czasu przelatują patrolne wojska. Ponadto Negus zarządził, ażeby wojsko abisyńskie trzymało się zdala od frontu wojennego. Przez to chce raz jeszcze zaświadczyć wobec całego świata, że jest pokojowo usposobiony i pełen dobrej wiarę. W całym kraju panuje wielki spokój. Wszyscy jednak są żywo zainteresowani wypadkami ostatnich godzin i mówią o Mussolinim, przekraczając jego nazwisko na „Moussa Nili”. Na wypadek najazdu Abisynja może zmobilizować milionową armję. Oczywiście, że nie wszyscy będą mieli pełne uzbrojenie. (4)

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

ZGON WYBITNEGO TEOLOGA POLSKIEGO

Onegdaj rano zmarł w Lwosy etytu Jana Kazimierza we wie ś.p. ks. dr. Stanisław Żukowski, prof. teologii uniwersytetu teologicznego.

Dar dla Paderewskiego Z POWODU 75. LECIA URODZIN

W dniu 6 listopada r. b., z okazji jubileuszu 75 lecia Ignacego Paderewskiego, Stowarzyszenie Weteranów Armji Polskiej w Ameryce, zamierza ofiarować jubilatowi w imieniu Polonji amerykańskiej piękny dar w postaci wspaniałego zegarka, ozdobionego symbolicznymi znakami i napisami. Tak więc między innymi, każ

W POLSCE NAUKA JEST BEZPŁATNA. Dzielne zarządzenie władz szkolnych

W związku ze zbliżającym się początkiem nowego roku szkolnego, władze m. Krakowa wydały zarządzenie, które spowodowało żywe zaniepokojenie w kołach rodzicielskich. Rozporządzenie to nakazuje kierownikom szkół powszechnych, aby przy zapisach na nowy rok szkolny od dzieci, mieszkających poza rogatkami miejskimi pobierali opłatę w wysokości 10 złotych, w przeciwnym razie do dzieci, mieszkających w obrębie miasta, od których opłata ta nie jest wymagana.

RZĄD POLSKI ZABIEGA O POŻYCZKĘ ZAGRANICZNĄ

W sferach dobrze poinformowanych krąży pogłoski, że rząd polski zabiega o pożyczkę zagraniczną. Wersje te zostały spowodowane podrożką ministra skarbu Zawadzkiego do Genewy.

SZATAŃSKI PLAN, KTÓRY SIĘ NIE POWIÓDE. Chciał wysadzić w powietrze Państwową Fabrykę Związków Azotowych w Chorzowie

Jan Olejarczyk z Chorzowa IV, był kiedyś kierownikiem ruchu w Państwowej Fabryce Związków Azotowych, w Chorzowie. Na podstawie decyzji kierownika personalnego, Olejarczyk został zwolniony z zajmowanego stanowiska. Fakt ten wpłynął tak deprymująco na b. kierownika ruchu — że w kwietniu 1935 roku uknuł plan szatański zemsty. Gdyby się ten plan powiódł, przemysł polski poniósłby ogromne straty. Oto Olejarczyk usiłował namówić robotnika fabryki, niejakiego Ignacego Kuczę, do zrealizowania planu. Nakłaniał go mianowicie, aby wysypał sproszkowany karbid do wentylatorów, ssących powietrze do maszyn. Karbid spowodowałby straszliwą eksplozję części Państwowej Fabryki Związków Azotowych niewątpliwie wyleciałaby w powietrze. Kucza jednakże nie podał się tego zbrodniczego przedsięwzięcia, natomiast złożył doniesienie swym władzom przedłożonym, które zawiadomiły prokuratora. Przeciwno Olejarczykowi wygotowany został akt oskarżenia i niedoszły Matouska stanął onegdaj przed sądem w Chorzowie. Oskarżony tłumaczył się wykrętnie, że nie przypuszczał, iż ewentualnie powodzenie jego planu, pociągnęłoby tak straszne skutki. W wyniku rozprawy, Olejarczyk skazany został na 7 miesięcy więzienia.

ROLNICY PRZECIW KARTELOM

Ostatnio w całym kraju odbyło się szereg zjazdów gospodarczych, zwołanych przez organizacje rolnicze. Na zjazdach rolnicy domagali się między innymi dostosowania wymiaru podatków do ceny zboża, całkowitego moratorium długów rolniczych na okres roczny, obniżenia stopy procentowej od kredytów zorganizowanych, interwencji rządu w stosunku do karteli. Ponadto wysuwano jest żądanie budowy elewatorów zbożowych oraz postulat zaniechania sprawdzania wełny, bawełny i ryżu z zagranicy.

21 ŻUBRÓW POSIADA POLSKA

Hodowla żubrów w parku Narodowym w Białowieży rozwija się nadal pomyślnie. W marcu r. b. przybyły do zwierzycy białowiejskiego dwie sztuki czystej krwi pochodzącej z Białowieży, sprowadzone z Szwecji w drodze wymiany. Znajdują się między innymi 5-letni «Bjornson», ostatni żyjący stadnik z linii białowiejskiej. W ten sposób zostały zebrane w Białowieży wszystkie żyjące jeszcze żubry pochodzące z białowiejskiego w ilości 4 sztuk.

Ponieważ stado pszczyńskie wywodzi się również z Białowieży, więc Polska zajęła pod tym względem stanowisko wyjątkowe i wyłączne.

To samo dotyczy zresztą ogólnej ilości żubrów czystej krwi, których Polska posiada 21, znajdując się w ten sposób na czele wszystkich krajów. O gólem bowiem żyje na świecie. Wraz z żubro-bizonami znajduje się obecnie w Białowieży 17 sztuk.

POLSKA ZWYCIĘŻYŁA W ZAWODACH BALONOWYCH

Już poraż trzeci odbyły się w Polsce międzynarodowe zawody balonów o puchar Gordona Beneta. Tym razem, po trzykrotnym zwycięstwie, puchar stał się własnością Polaków.

Na podstawie otrzymanych wiadomości oficjalnych zdołano ustalić ostatecznie ogólny wynik odbytych zawodów balonowych o Puchar Gordona, który trzeci rok z rzędu pozostął przy aeronautach polskich. Tym razem Puchar Gordona zdobył kpt. Burzyński i por. Wysocki, którzy na balonie «Polonia» przelecieli trasę 1698 kilometrów, lądując w pobliżu rosyjskiej miejscowości Stalingrad, nad Morzem Kaspijskim.

Drugie miejsce zajął również balon polski «Warszawa», przebywając przestrzeń 1514 kilometrów.

Trzecie miejsce w tegorocznych zawodach balonowych przypadło aeronautom belgijskim, którzy na balonie «Belgique» przelecieli 1402 kilometry.

Czwarte miejsce znowu zajęł polski balon «Koścłuszko», który zdobył Puchar Gordona w poprzednich dwóch latach, przeleciwszy przestrzeń 1339 kilometrów.

Piąte miejsce zdobył również aeronaut belgijski, lecz na polskim balonie «Toruń», kryjąc przestrzeń 1073 km.

Z Moskwy donoszą: Potwierdza się oficjalnie, że oficerowie polscy, kpt. Burzyński i por. Wysocki wylądowali na balonie «Polonia» w okolicach Stalingradu, tuż na wybrzeżu Morza Kaspijskiego.

Balon «Polonia» przeleciał najdalszą przestrzeń w tegorocznych zawodach balonowych.

Aeronauci polscy po pozostaniu ponad 50 godzin w przestrzeni, nie okazali zbyt wiele zmęczenia i twierdzą, że zdobyli oni Puchar Gordona.

RODZICE I NAUCZYCIELE!
Czy już nabyliście dla dzieci «Historję Bibliijną»?
Można nabyć w «Oświele».

Niemieckie pogaństwo

W tym roku na szeroką skalę Hitler począł wprowadzać pogaństwo. Oczywiście, jest to wielki cios dla katolików, ponieważ oni są pierwszą jego ofiarą. Ogół ludności jest podzielony. Opinii swojej nikt nie wypowiada, bo mu nie wolno. Część obywateli została sfanatyzowana. Jak daleko się posuwa ten fanatyzm, niech posłuży przykład ogłoszenia, które bynajmniej nie rzadko się spotyka na łamach dzienników niemieckich: «Rodzina Schmidt ma zaszczyt zawiadomić o przyjeździe na świat córki pogańki - Gertrudy».

Apostołami nowej religii nowoczesnego pogaństwa są Rosenberg i Hauer. Ten ostatni jest profesorem religii ludów pierwotnych. I kiedy mu zarzucają, że jest twórcą neo-pogaństwa, on broni się, twierdząc, że się nie wyparł chrześcijaństwa, tylko budzi kult tradycji starogermańskiej.

Posłuchajmy, co mówi prof. Hauer, a zobaczymy w pełnym świetle brednie tego uczonego: «Pobożność nasza zwróciła nas ku rzeczywistości, odrzucając nadprzyrodzoność. Naszą świętą historią, jest historia niemiecka. Jedną łaską, zasiałam na kwiatami, więcej nam objawia wolę Bożą, aniżeli całe Pismo Święte.

Prąd «niemieckiej religii» wyrasta z tych samych zasad, co narodowy socjalizm, a więc z czystej krwi i ziemi. Trzecia Rzesza jest dla nas tą podstawą, na której powstaje nowe

życie ducha i krwi niemieckiej».

Dnia 25 kwietnia b. r. przywódca nowego pogaństwa niemieckiego, wobec 25-tysięcznej rzeszy, zebranej w Berlinie, przemawiał na temat religii niemieckiej. Miasto tonęło w powodzi transparentów, tej treści: «Niemcy są naszą Ziemią Świętą»; «Przez «Wiarę Niemiecką» pragniemy urzeczywistnić jedność religijną». Za godło religii obrali sobie ci neo-poganie swastykę, koloru złotego na tle niebieskim. Tak więc, każde dziecko niemieckie zrozumie, że «Wiara niemiecka» łączy się z partią nacjonal-socjalistów. Boć przecież owa «religia» jest konsekwencją postępowania partii! I ktokolwiek nie uznał tej wiary, uważany jest za złego obywatela Trzeciej Rzeszy. A ponieważ katolicy potępiali tę religię, stąd uważani są za nieprzyjaciół kraju.

Kierunek ten jest jeszcze bardzo młody. Jego początek sięga 1933 roku. Za 10 lat będzie neopogaństwo jedyną religią Trzeciej Rzeszy. Na pierwszy ogień idą katolicy a po nich pójdą protestanci. I w ten sposób oczyści się Niemcy od «należałości religijnych». Niestety, są to tylko nadzieje hitlerystów.

Uroczystości religijne będą oparte o tradycje germańskie. A szeregoleńszą oziół cieszyć się będzie stołce, wiosna, dawni bogowie Germanów itd. Ponadto kultowi podlegać będzie rodzina ze swymi przejawami. (!)

Z całego świata

Bitwa nad Marną

Donoszą z Paryża, że francuska organizacja «Ogółstwo Krajów» dała 22 b. m. świętą pamiatkę bitwy pod Marną. W uroczystości wzięło udział około 50 000 ludzi z Paryża, 30 tysięcy z Normandji, Pikardji i innych miast. Podobne uroczystości odbywały się na terenie całego kraju.

Bitwa nad rzeką Marną odbywa się w jedną całość bitwy stoczone w dniach od 3-10 sierpnia 1914 r. pomiędzy Verdun a Paryżem, przez główne siły sprzymierzonych z głównymi siłami niemieckimi.

W czasie tych walk wstawili się francuscy wodzowie generał

Joffre i Foch. Niemcy przez cały czas mieli wielką przewagę nad wojskami sprzymierzonymi. Ostatecznie dzięki nadludzkim wysiłkom 9 tej armii francuskiej na czele, której stał gen. Foch, niemiecki gen. Bülow dn. 9 września uznał sprawę za przegraną i nakazał odwrót armji.

Następstwem zwycięstwa nad rzeką Marną, nazwanego przez Francuzów cudem Marny, było całkowite załamanie się ofensywy niemieckiej.

Druga bitwa nad Marną w r. 1918 od 15 lipca do 5 sierpnia całkowicie przechyliła szalę zwycięstwa na korzyść wojsk sprzymierzonych.

ROSJA WIDZI SWOJE BŁĘDY

Jest nam wszystkim wiadomym, że w Rosji po obaleniu reżimu burżuazyjnego, komunizm wyrwał usiłował ze serca swoich poddanych Boga i Jego przykazania. Pod względem moralnym dał owoświeć wi zupełną swobodę nadużywania praw natury.

Od 1918 roku, watoone prawa natury, dziś poczęły się zmieścić na Rosji. Rosja znalazła się w krytycznym położeniu, bo oto zasady, które karmila młodzież, całkowicie zbankrutowały. Młodzież, kiedy doszła do pełnoletności, stała się niebezpieczeństwem zagrażającym narodowi rosyjskiemu od wewnątrz. Wobec tego bankructwa diabelskich zamysłów, rząd sowiecki zmuszony zo-

stał nawrócić do tego co przed paru laty zwalczał.

Komunizm rozbił rodzinę, matkę wyrwał dziecko i oddał je do domów kolektywnych, pozwolił na rozwody, na koleżeńskie małżeństwa i na inne rzeczy, wprowadzające nieład moralny. Dziś ten sam komunizm nawołuje rodziców, ażeby pieczę rodzicielską otaczali swoje potomstwo a nawet za występkami dzieł, nakłada kary na rodziców. I tak coraz więcej Rosjanie spuszczą z tonu. Ostatnio wielki komisarz narodu i wojsny, zarządził, ażeby nie udzielać rozwodów, jeżeli z prośbą występuje jedna tylko strona i nałożył surowe kary na tych, którzy zalegają z dwuletnią opłatą alimentów.

STRASZNA KATASTROFA LOTNICZA W AMERYCE

Piętnaście osób spłonęło żywcem

Z San Francisco (Stany Zjednoczone) donoszą telegramy o strasznej katastrofie lotniczej, jaka wydarzyła się na lotnisku tamtejszym. Ołbrzymi samolot pocztowo-pasażerski, na którego pokładzie znajdowało się 15 osób, a w tej liczbie 12 pasażerów, zapalił się w powietrzu wkrótce po wystartowaniu i runął na jeden z budynków,

znajdujących się w pobliżu lotniska. Katastrofa wydarzyła się w następujących okolicznościach: Gdy samolot wystartował z lotniska, znalazł się wkrótce w gęstej mgłę, uniemożliwiając pilotowi orientację. Pilot chciał wylądować spowodem, ale zaczął o wysoki słup o elektryczności. Samolot dotknął drutu, przez który prze-

plował prąd o wysokim napięciu i zapalił się. Wszystkie osoby, znajdujące się na pokładzie samolotu poniosły straszną śmierć w płomieniach.

DELEGACJA FRANCUSKA W ROSJI

Obecnie w Rosji odbywają się wielkie manewry wojskowe. Komisarz wojny, Woroszyłow, z całym uznaniem wyraził się o obecnych manewrach w okolicy Kijowa.

W manewrach bierze też udział delegacja francuskiej oficerów, która nad wyraz goślnie jest podejmowana przez Moskali. Nic dziwnego, że bolszewicy iaką serdecznością płacą Francuzom, przecież nie kto inny, ale Francja, bojąc się Niemców, Rosji zaofiarowała traktat pokojowy i wprowadziła ją do Ligi Narodów a przez to i na arenę zagranicznej polityki europejskiej.

JAPONJA MA ZAMAŁO

Agencja Hawasa donosi, że władze japońskie mandzurskie noszą się z zamiarem przy końcu października, wkroczyć ze swolą flotą wojenną na wody, należące do Związku Republik Rosji Sowieckiej, w pobliżu miasta Sungari.

GENERAL NOBILE WEZWAŁ DO RZYMU

Dziennik francuski «Le Matin» donosi, że władze włoskie zwróciły się do generała Nobila, ażeby wrócił do kraju.

General Nobile, stawy lotnik, niezarwany technik aeronautyki, kierownik wyprawy w 1928 r. do bieguna Północnego, bawił ostatnimi czasami w Rosji, gdzie z inżynierami rosyjskimi przez 5 lat pracuje nad budową krążownika.

WŁOCHY KUPUJĄ OKRĘTY

Przy zakrojonej na tak wielką skalę kampanji, Włochy potrzebują wiele okrętów do przewożenia wojska i materiału wojennego.

Ostatnio zakupili cztery większe okręty w Stanach Zjednoczonych: «San Diego», «S. Pedro», «San Domingo» i «San Julian».

WYSTAWA ŚWIATOWA W AMERYCE

W roku 1939 odbędzie się w Stanach Zjednoczonych światło wystawa. Najprawdopodobniej, jak głosi wieści, wystawa odbędzie się w Nowym Yorku. W Ameryce Północnej wszystko odbywa się na szerokiej skali, stąd też i przedstawiony projekt urządzenia wystawy, które obejmował będzie wielką ilość pawilonów, i jeszcze więcej będzie kosztował. Ogólny kosztorys obliczono na 50 milionów dolarów.

ZANIEPOKOJENIE W AUSTRJI

Austria z wielkim zaniepokojeniem śledzi rozwijające się wypadki sporu włosko-abisyjskiego. Jeszcze na początku tego zatargu, kwestja ta była drugorzędna, zdawałoby się niejednoznacznie. Tak sądziłoby błędnie. Austria od samego początku zdawała sobie sprawę, że zatarg ten w pierwszym rzędzie dotyczy ją właśnie. We Wiedniu obiegają pogłoski, że Anglia i Włochy są gotowe działać na korzyść Hitlera a na zgubę Austrii. Mianowicie politycy obawiają się, że w chwili, kiedy Mussolini będzie zajęty Abisynją, Hitler wcieli Austrię do Niemiec.

«BOYCOTT» W HOLANDJI

Na skutek świeżo wydanego prawa przeciwko żydom, dyrektorzy najznacniejszych firm konfekcyjnych i tkackich w Holandji, zdecydowali jednomyślnie przeprowadzić bojkot towarów niemieckich. W związku z tym bojkotem wybrano narazie prowizoryczną komisję,

która ma dołożyć wszystkich starań, by i inne firmy przyłączyły się do ogólnego bojkotu.

Z Brazylii

POWITANIE WIOSNY

Z Rio donoszą, że dnia 22 b. m. odbyło się w Quinta da Boa Vista powitanie «Wiosny». Przylicznym udziałem ludności zaczęło się «Przybyciem Wiosny», tonąccej w powodzi kwiecia i otoczonej wieniec małych dzieci. Podniosłe tony muzyki dodawały uroku tej uroczystości.

WILHELM MARCONI W BRAZYLII

W związku z przyjazdem wielkiego uczonego i wynalazcy, Wilhelma Marconiego, zawiązał się specjalny Komitet, który będzie podejmował dostojnego Gościa Brazylii w Rio de Janeiro. Marconi przybywa do Rio de Janeiro w towarzystwie swej małżonki i dwóch sekretarzy Akademii Włoskiej.

Unwiersytet w Rio nada temu uczonemu doktorat «honoris causa».

Wilhelm Marconi opuszczając pokład okrętu «Augustus», oświadczył do dziennikarzy, że Italja zachowuje spokój przed ewentualną wojną, do której całkowicie jest przygotowana.

NIEMIECKI PIANISTA

W Rio de Janeiro bawi obecnie niemiecki pianista, Hans Bruch, który da parę koncertów dla amatorów muzyki. Pianistę zaprosiło ze São Paulo Towarzystwo Artystyczne Kultury.

EMIGRACJA JAPOŃSKA

Ze źródeł dobrze poinformowanych donoszą, że w najbliższym czasie przybędzie do Brazylii nowa partja emigrantów. Tym razem wysyłką nowej emigracji zajmuje się nowoutworzone towarzystwo kolonizacyjne, w skład którego wchodzi wielu przemysłowcy i handlowcy japońscy. Towarzystwo to będzie rok rocznie wysyłać do Brazylii po 50 rodzin japończyków.

UCZENI AMERYKAŃSCY JADĄ DO BRAZYLII

Agencja Hawasa podaje, że ze Stanów Zjednoczonych, z Miami, wyjechał z przeznaczeniem do Brazylii, wielki samolot pasażerski, unosząc na swolm pokładzie uczonych amerykańskich. Naukowa Misja Amerykańska zabawi w Brazylii parę miesięcy. W tym czasie przeprowadzi badania naukowe i zająłami się z rynkiem przemysłowym.

Paraná

PARANA NA WYSTAWIE FARROUPILHA

Dnia 25 go b. m. odbyły się oficjalne uroczystości otwarcia parańskiego pawilonu na wystawie Farroupilha. W inauguracji udział wzięł gubernator stanu, Manoel Ribas, który przewodniczył w uroczystości. Przybył też gubernator stanu Rio Grande do Sul, general Flores da Cunha i cały aparat urzędniczy. Pawilon parański naprawdę imponująco się przedstawia, dając piękny obraz rozwoju przemysłowego i gospodarczego stanu. Nic dziwnego, że Rio Grande do Sul i inne stany z pełnem uznaniem odnoszą się do naszego pawilonu.

KURYTYBA

NOWY PREFEKT

Na zwołanym zebraniu Zarządu Ustawodawczego zatwierdzono dekret Gubernatora Stanu, mianującego prefektem stolicy dr. Lotario Messener.

BOJKOT MLECZARZY

I znowu w Kurytybie wychodzi na widownię, tak swana «kwestja mleczarzy». Mleczarze, należący do Syndykatu, uchwalili na ogólnym

Companhia de Terras do Norte Paraná

Stacja kolejowa w Londrinie

ORLE

Druga Rezerwa Polska na ziemiach Komp. angielskiej Północnej Parany.

Zapełniony prawie w całości pierwszą rezerwę zwaną Warta, gdzie ostatnie loty sprzedaje się po 500\$000 za akier, Kompanja zarzerwowała drugi obszar pod nazwą Orle, dla kolonizacji polskiej.

Orle leży w odległości 14 km. od Rolandji, miasta nowego, do którego koleją w niedługim czasie dojdzie i 8 km. od Arapongas także przyszłej stacji kolejowej, z którymi jest połączone pociągami samochodowymi.

Orle leży w dorzeczu rzeki Pirapó, na wysokości 600 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorzędna, z dobrą wodą, o wielkiej wydajności: kawy, bawełny, ryżu, kukurydzy, drzew owocowych etc. Teren falisty, zalesiony gatunkami drzew jak: peroba, cabriuna, pau d'alto, cedr, palmito i wieloma innymi świadczącymi o urodzajności ziemi.

ORLE leżą tak wysoko i nie posiadając bagien, niemożna mieć malarji.

Loty od 5 akrów w wwyż po cenie 400\$000 za akier gotówką lub czteroletnie spłaty z 8 proc. rocznie od pozostałego kapitału.

Blizszych informacji udzielają:

COMPANHIA DE TERRAS NORTE DO PARANÁ S. Paulo, rua 3 de Dezembro 48, caixa postal 2771.

LONDRINA. Dyrekcja tejże Kompanji.

CAMBARA: Parana — Ignacy Szańkowski, główny agent tutejszej Kolonizacji polskiej, który wydaje bilety darmowe z Cambará aż na Orle.

Zapraszamy wszystkich zwiedzić nasze Kolonie, bez obowiązku kupna z powrotnym biletem darmowym!

ny inżynier na terenie Parany.

— Minister Gustavo Capanema przybędzie w najbliższym czasie do Parany.

— Powstał projekt zbudowania linii kolejowej Guaratuba—Kurytyba. Projekt ten cieszy się wielkim uznaniem, gdyż połączyłby on najbogatsze muncypjum Stanu z jego stolicą.

— Aeorolloyd Iguassú dnia 28 b. m. obchodzi 3-letnią rocznicę swego istnienia.

— Prezydent Republiki Getulio Vargas przybędzie do Rio na dzień 28 b. m.

— Ceny mięsa i mąki podskoczyły w górę.

— Bank Brazylijski posiada 12.126 kg. złota, na ogólną sumę 252.000 kontów.

— Za jeden gram złota Bank Brazylijski płaci 20\$800.

— W Brazylii jest 2.891 amerykańskich ze Stanów Zjednoczonych.

— Okręt «Amazonas» sprzedany został, jako stare żelazo.

— W Rio zamordowano dziennikarza Calheiros.

— Konstytucja stanu Maranhão zatwierdzona została dnia 7 b. m.

DOROCZNE TARGI WSCHODNIE CIĘSZĄ SIĘ OLBRZYMIEM POWODZENIEM

W niedzielę w drugim dniu Targów Wschodnich przewinęła się przez teren wystawy rekordowa liczba kilkudziesięciu tysięcy zwiedzających. Miasto udekorowane jest flagami o barwach państwowych i miasta Lwowa. Z różnych punktów Polski przybyło kilkanaście przepelnionych podług popularnych. Szczególnym zainteresowaniem cieszy się na tegorocznych targach wystawa rolnicza.

Ostatnie wiadomości

— Cały tegoroczny wywóz polskiego zboża, odbywać się będzie nie z Gdańska, lecz z Gdyni.

— Witold Kislelnicki, polski konsul w Wiedniu, zmarł nagle w 38 roku życia, w miejscowości Welden (Karyntja).

— P. Raczkiewicz był mianowany nadwyznaczonym ambasaderem na uroczystość pogrzebową królowej Belgów Asrid.

— Fabrykę fałszywych 10 ciu złotych wykryto w Bydgoszczy.

— W Dubiecku koło Przemysła odsłonięto pomnik ku czci biskupa Krasickiego.

— Zmarł Stefan Olszewski, redaktor naczelny «Warszawskiego Dziennika Narodowego».

— Na polach radzymińskich, gdzie toczyły się zaciete walki z bolszewikami i w których zginął śmiały bohater, s. p. k. Skorupka, ma stanąć pomnik ufundowany przez Tow. Polskie Opiekli nad Grobami Bohaterów, na jego cześć.

— Profesor Kochanowski nad brzegiem rzeki Niemna znalazł kość udową przedpolopowego zwierzęcia zwanego mamutem.

— Zmarł najstarszy z weteranów Powstania z 1863 roku s. p. Lecpold Lubicz Chojnowski liczący 101 lat.

— Jak stwierdzono, lubjany przez młodzież znany powieściopisarz Juljusz Verne był Polakiem. Urodził się w roku 1828 w Płocku rodzice jego z 6 cio miesiecy Juljuszem wymigrawali do Francji i wkrótce zmarli, a sierotą zaopiekowali się państwo Verne Nantes.

— Dwidziesięcioletnie dziecko urodziło się niejakemu Wojciechowi Tekieli w Białej pod Brzeskiem. Ojcem chrzestnym został pan Prezydent Mościcki. Chrześniak prezydenta jest 16 z rzędu chłopkiem.

— W Polsce zauważono nową chorobę epidemiczną, należąca do odmiany tyfusu, którą nazwano «banga». Choroba ta nie pociąga tyle śmiertelnych wypadków ile tyfus, jednak jest bardzo przewlekłą. Na chorobę te choruje według zdania weterynarzy także i bydło.

— W Chinach szerzy się epidemia choroby gardlanej, z której zmarło już 78 osób.

— Holandia nie nawiąże stosunków dyplomatycznych z Rosją Sowiecką.

— W Nowym Jorku tłum zliczował Ellwood Higgin Botham, murzyna, pod zarzutem zamordowania «białego człowieka».

— Żydowska emigracja do Palestyny zostanie podwyższona.

— Prezydent Roosevelt podpisał projekt ustawy o wprowadzeniu kontroli produkcji i spożycia napojów alkoholowych. Projekt ten przewiduje utworzenie specjalnej komisji kontrolnej, pozostającej pod nadzorem skarbu.

— W pobliżu Padwy spadł z wielkiej wysokości samolot komunikacyjny, kierowany przez kapitana Calatto. Pilot poniósł śmierć na miejscu, a samolot został zdrzucony.

Donoszą z Kowna: «Lietuvos Aidas» podaje, że komendant Kowna ukarał 23 włościan za udział w rozruchach, wzięciem od 1 do 3 miesięcy.

— Został zatrzymany włoski aeroplan, który krążył nad prowincją należąca do państwa etiopskiego Ogaden. Lotnik i obserwatorzy zostali aresztowani.

A CASA GUERRA

Właściciel składu otrzymaj w tych dniach niezwykle artykuły wprost z fabryki po najniższych cenach jak: Kaszmir, koszulki, trykoliny, welony ślubne, plusze, podczochy, obrusy, krepki, kołdry, brimy, piżamy, płaszcze «Kascha», i tysiące innych rzeczy, które sprzedaje po bajecznie niskich cenach w Kurytybie. Odwiedźcie ten skład bez zobowiązania się do zakupu a przekonacie się o cenach rzeczywistości niskich.

Praça Coronel Eneas 35 (dawniej Praça da Ordem).

zebraniu wywołać strejk. Mleczarze oburzają się na ustawę, która nakazuje, ażeby mleko przed sprzedaniem zostało spastyryzowane. Powiadają, że przeprowadzenie fiskalizacji zbiera im dużo czasu i naraża na poważne szkody. Właściwy bojkot zapowiedziany został na dzisiaj. I rzeczywiście miasto pozostało bez mleka.

Z CAŁEJ BRAZYLJI W KILKU SŁOWACH

— Pomarańcze brazylijskie dobrze placą na rynku londyńskim. Za paczkę dostaje się od 10—11 szylingów.

— W Recife policja skonfiskowała wielką ilość broni prywatnej.

— W Rio zmarł dr. José Niepce, rodem z Kurytyby, zna-

Ze świata katolickiego

400 TYSIĘCY KATOLIKÓW AMERYKAŃSKICH PROTESTUJE PRZECIWKO PRZEŚLADOWANIOM W MEKSYKU

Rada naczelna organizacji «Rezerwy Kolumba» wystosowała w imieniu swych 400.000 członków do prezydenta Roosevelta pismo, w którym energicznie plectra

W NIEMCZECH NIEWOLNO ŚPIEWAĆ PUBLICZNIE PIEŚNI RELIGIJNYCH

Sąd w Landau w Palatynacie skazał ostatnio kapłana Geralda z Neunkirchen w Zagłębiu Sary oraz dwie siostry zakonne z Herthelmu na karę aresztu i grzywny

DEPESE KRÓLA LEOPOLDA III I RZĄDU BELGIJSKIEGO DO OJCA ŚWIĘTEGO

Na depeszę kondolencyjną Papieża spowodu tragicznej śmierci królowej Astridy, król Leopold III nadesłał telegram następującej treści:

«Chybać się przed wyrokami Boskiej Opatrzności i głęboko wzruszony ojcowskim współuczestnictwem Waszej Świątobliwości za modły ofiarowane Bogu za

ZWALCZANIE ZWYCZAJU KALECZENIA NÓG W CHINACH

Prezydent miasta Pekinu zapoczątkował ostrą walkę z barbarzyńskim zwyczajem bolesnego krepowania stóp dziewczętom, aby później miały one «małe stopy». Rodzicom, którzyby w ten sposób okaleczali swe córki, zagroził karami. Przy tej okazji przypomnieć trzeba, że pierwsi, którzy rozpoczęli walkę z takim

WĘGRZY W WALCE Z SAMOBÓJSTWEM NARODU

W tych dniach w miejscowości Harkany, w komitacie Baranya odbyła się uroczystość ku czci młodego, podczas której o obecności regenta Węgier Horthygo wręczono nagrody 300 malkom licznego potomstwa. W czasie tej uroczystości nadzupan komitetu zwrócił się do regenta z prośbą, by, podobnie, jak przed szesnastu laty oswoiobdzono kraj od bolszewizmu, dziś odpowiedzialni zarządzeniami rządowemi

ABISYNJA — KRAJ PLATYNY SKARBY W DORZECZU BŁĘKITNEGO NILU

Afryka jest terenem, gdzie kryją się złoża wprost bezcennych skarbów. Jak dotychczas, wobec jeszcze prymitywnego stanu górnictwa w niektórych krajach afrykańskich, bogactwa owe nie zostały należycie eksploatowane.

Obecnie jednak władcy tamtejsi, a przede wszystkim słynny negus abisyński, Hallel Lassie, dąży do zarzucenia prymitywnych metod, jakie stosowane były dotychczas przy wydobyciu z łona ziemi tej bogactw.

Bogactwa te są wprost niezmiernie. Przedewszystkiem węgla na terenie Etoppii znajdują się olbrzymie pokłady złota. Już w czasach biblijnych wiedziano, że złoża tego cennego metalu znajdują się w dorzeczu Nilu, a mądra królowa Sabaka poleciła wtedy przeprowadzenie prac, mających na celu wydobycie większej ilości metalu.

Złoto owo, w olbrzymich ilościach i dziś jeszcze kryje się w głębią afrykańskiego. Sprawozdanie amerykańskiego biura eksploatacyjnego w Addis-Abeba

Wrzesień — miesiąc zasiewów W OBYCZAJU POLSKIEJ WSI

Wrzesień — to ważny miesiąc w rolnictwie, gdyż wtedy zaczyna się zasiewy jesiennie. Zwykle następuje to z dniem 8-go września, czyli na Matkę Boską Siewną. Daty tej pliniają ściśle starzy gospodarze, którzy w tym dniu starają się zasieć choć mały skrawek pola.

W niektórych okolicach Polski utrzymuje się wierzenie, że w dniu 8-go września sama Matka Boska łądzi pręgi pola zasiane i błogostwami. Toteż przynoszą one bogate plony.

W wigilję 8-go września utrzymuje się stary zwyczaj. Mianowicie przed wyjściem z domu oblewają siewce wodą i obysypują go ziarnem. Dużo też innych obyczajów i przepisów związanych jest z siewem osim. Do zboża na siew, dokładają

Matkę. Dnia 28-go znów „W dzień św. Tekli będziemy w polu ziemniaki piekli”.

Dzień św. Michała, 29-go września jest zwycięstwem terminem u mów. «Michał ludzi popychał», gdyż kończyła się dzierżawa. «Po świętym Michał, wolno paść suchwał», gdyż po ukończeniu robót polnych następuje swoboda polowań i paszenia. Już pusto na polach, bo jak mówi inne przysłowie — «Św. Michał kopy z pola popychał». Dodać trzeba jeszcze, że od września, który oznacza nadchodzącą jesień, wziął swoją nazwę miesiąc wrzesień.

Książeczka do nabożeństwa «Jezu bądź ze mną» piękny biały papier, 350 stron, oprawa w płótno angielskie. Cena 3\$500.

Ceny Targowe W KURYTYBIE

Cukier biały rafinowany, kilo	1\$100
Cukier biały zwyyczajny, kilo	1\$000
Cukier biały mularzowy, kilo	\$900
Kawa mielona I sza, kilo	2\$800
Herwa-mate, kilo	\$500
Ryz biały agulba, kilo	1\$000
Ryz biały zwyyczajny, kilo	\$800—\$700
Groch okrągły, litr	\$600
Fasola czarna, litr	\$300
Fasola paulista, litr	\$300
Mąka pszenna, kilo	1\$100
Mąka kukurydziana, kilo	\$300
Mąka mandokowa, »	\$400
Araruta, kilo	1\$800
Masło bez soli, kilo	\$8000
Masło zwyčajne, kilo	6\$000
Masło z Blumenau, kilo	5\$700
Mięso wieprzowe, kilo	2\$000
Mięso wołowe, kilo	1\$400
Ślonina, kilo	2\$800
Smalec, kilo	\$3\$400
Bacalhão, kilo	\$3\$500
Wosk, kilo	7\$000
Młóć, kilo	\$700
Gambiel 100 grm., paczka	1\$200
Gasolina, lata	31\$500
Nafta, lata	26\$000
Oliwa Beitolli, lata	11\$000
Oliwa Sol lewante, lata	\$3\$500
Herbata Lipton, lata	7\$000
Groch okrągły, alquier	5\$—\$3\$000
Fasola czarna, kalgier	20\$000
Fasola paulista, kalgier	22\$000
Kartofle, alquier	\$8000
Zyto, alquier	\$3\$000
Faszenica, alquier	\$5\$000
Kukurydza, kalgier	15\$000
Cebula, aroba	12\$000
Mąka pszenna Lili, worek	44\$800
Jaja, tuzin	1\$000
Wódka, butelka	1\$500
Wino czerwone, butelka	1\$400

Ziele na Włosy

Po użyciu którego włosy nie siwieją, ani nie wypadają, lecz rosną bujnie. — Jest to cudowne ziele, nie zawiera żadnych szkodliwych, chemicznych substancji.

CENA: 1 Dolar Amerykańskiego.

Adresować:

John ZBRADA, 1722 W. 18th. PLACE CHICAGO, ILL. U. S. A.

INŻYNIEROWIE CYWILNI

Piotr P. Flenik i Ludwik P. do Amarante

Wykonują: Projekty i Kosztorys Budowli; Obliczenia przy konstrukcjach żelazo betonowych; Kola i turbiny wodne; odbudowania; mury oporowe; Szuty stawowe; Pomiarzy ziemi. Prace z zakresu inżynierii — oszacowania i rzeczoznawcze.

Adres: Rua Emiliano Peretta (dawo. Aquidabam) N. 275 — Curitiba.

PALACIO Baczość! Uwaga!

29-go września: Rosas do Sul

4-go października: Quero ser uma grande Dama

8-go października: Gozar a vida

Os „Miseraveis“

Niesmiertelny Romans, dzieło słynnego literata Victor Hugo.

OS „MISERAVEIS“ jest tłumaczone prawie na wszystkie języki i nakręcone na taśmę przez najlepszą wytwórnię filmową „Pathé Natan“.

Film ten cieszy się wszędzie dobrem powodzeniem.

JACEK DROMLEWICZ

Leżark-Dentysta w Kurytybie. Plimbowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne, z podbieleniem i bez w zlocie i kauczuku. Wykonanie pierwszorzędnym. Ceny niskie.

Rua Monsenhor Celso Nr. 148 piętro (Primeiro de Março).

Nowy i duży wybór książek do nabożeństwa w wszelkich opracowaniach i cenach.

Obrazy religijne różnych rozmiarów — Różańce, Szkapierze, Medaliki, Obrazki do książek do nabożeństwa, Lichtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych, papiery jedwabne i inne rozmaitego koloru na choinkę oraz do oprawy książek i t. d. Tabliczki, zeszyty szkolne, ołówki kolorowe, farby do malowania, piórnik, cykle i t. d.

Korzystajcie z okazji!

Wszelka sprzedaż po cenach zniżonych. Drukarnia, Introligatornia i Fabryka pieczętek gumowych oraz metalowych.

C. E. SCHULZ & COMP. (dawniej Cesar Schulz)

Rua Barão do Serro Azul 66-72 Curitiba, Estado do Paraná.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. — Klinika ogólna.

Leczy specjalnie choroby skórne, weryczne, pęcherza i włosów.

Klinika dla dzieci. — Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji.

Konsultorium: Nad apteką Avenida Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu.

Rezydencja: Visconde de Nacar 809, Telefon 8-8-8.

Niebywała okazja

W Cruz Machado są do sprzedania dwa młyny z pierwszorzędnym urządzeniem.

Młyny są w bardzo dogodnym położeniu na linii Encantado, Nr. 36.

O bliższe informacje zwracać się do: Józef Domaradzki Cruz Machado — Paraná.

PIANISTKA DYPLOMOWANA

Przez Akademię Muzyki Parańskiej — Mistrza A. Mellillo.

UDZIELA LEKCJI MUZYKI, PRZYGOTOWUJE DO KONSERWATORJUM, oraz, na życzenie, w krótkim czasie naucza lekkiej muzyki po bardzo niskiej cenie. — Ulles Ignacio Lustoza 776.

FABRYKA KAWY LIBERAL

Kupuje w każdej ilości wosk, miód, skórki, grzywy i t. p. i płaci się za nie dobrze.

Rua Mar. Flor. Peixoto 1186 — Telefon 95 — Curitiba.

Klinika Dentystyczna

JAN SKALSKI Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili.

Rua Brigadeiro Franco N. 1985 róg Aquidabam — CURITIBA

Dr. Carlos Moreira

Profesor fakultetu medycznego. Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. — Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu.

Rezydencja: Visconde de Nacar 809, Telefon 8-8-8.

ZIEMIA DO SPRZEDANIA

5 km. od stacji kolejowej Balsa Nova (Paraná). Ziemia jest bardzo dobra i świeża w dogodnym miejscu. Bliższych informacji udziela: Antoni Wolski; Balsa Nova.

Bohaterski Teddy

Odmiana mamb zielonych za sadaczo niewiele różni się od czarnych odmian tych ptaków. Mamy zielone nazywane są przez murzynów „zieloną śmiercią“, gdyż zazwyczaj zwisają z gałęzi drzew i z racji swojego zabarwienia, nie różnią się niczym od zwisających lian. Kiedy zbliży się ofiara, wówczas mamba momentalnie spada na nią i zaturaw swym śmiertelnym jadem.

Sir Fitzsimons podczas swoich wypraw afrykańskich nieomal nie zginął w ten właśnie sposób. Wędrował samotnie przez puszcza, nie podejrzewając niebezpieczeństwa, kiedy nagle z gałęzi obrzymiego drzewa zsunęła się wielka mamba. Wówczas mały, towarzyszący Fitzsimonsowi terjer, rzucił się z rozpaczliwym szczerkaniem na potwora, chcąc bronić swego pana przed niebezpieczeństwem. Biedna psina zginęła momentalnie ukąszona przez węża, ale przez tę chwilę Fitzsimons zdołał cofnąć się i wydobyć brń. Strzał w łeb maby usmiercił ją, a biedny Teddy ocalał życie swemu panu.

NAJLEPSZA KLINIKA

Leczenie według najnowszej metody chorób żołądkowych i dwunastnicy, wrzodów (bez operacji), niestrawności wógole, paracjii, niestrawności żołądka, zapalenia żołądka i KISZCEK wógole, bólu kolek i biegunki, zatwardzenia, starszej ślepy kizki, polipów, wrzodów, raka i inne choroby wewnętrzne.

Choroby wątroby

Leczenie radykalne HEMOROIDÓW bez operacji i bez bólu; wrzodów na nogach i zylaków bez operacji i bez zastrzyków. — Lekarz ze szpitala Santa Casa.

DR. MENDES DE ARAUJO posiada doświadczenie lekarskie od przeszło 10 lat.

Avenida João Pessoa 68 nad Pharmacia Avenida — Curitiba. Przyjmuje od godziny 2-giej do 5-tej.

APTEKA „TIRADENTES“

Aptekarz: KUNO KLEEMANN

Kurytyba — Praça Tiradentes 395 — Telefon 1084

Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogerijnych i apiecznych, krajowych i zagranicznych, perfumerji, mydełek, artykułów gumowych, aniłiny i t. d. — Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.

W aptece tej udziela kilku lekarzy porad lekarskich **MÓWI SIĘ I PO POLSKU.**

Sklep Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Pośiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną

PRACA COBONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO 57 obok Igreja da Ordem — CURITYBA

AGUA TONICA — GUABANA: RÓŻNE GAZOZY — WODA STOŁOWA

CRUZEIRO

Marki

Napoje te są przyjemne i czyste i dlatego niezrównanie nadają się znakomicie na lato. — Do nabycia wszędzie. — Można zamawiać przez telefon 495 i 761.

Dr. J. Aleksander Dobrowolski

Konsultorium: Plac Tiradentes Nr. 322 (Kurytyba) tuż obok fabryki czekolady Basgala.

Klinika ogólna i chirurgja: Leczenie złamań kości. Leczenie zylaków i hemoroidów.

Własne laboratorium analizy mocz, krwi, śliny i t. p. Mikroskopja.

Godziny przyjęć od 10-12 rano i 15-19 wieczorem.

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „LUDZIE“

Empreza Constructora Universal Ltda,

98138	- 1 wygrana
08138	- 2 wygrana
18138	- 3 wygrana
28138	- 4 wygrana
38138	- 5 wygrana
8188	- tysiącznik
138	- setna
38	- dziesiętna
8	- końcówka 1 wygrana
9	- końcówka 2 wygrana

Następna wygrana w dniu 26-go wrz. śnia. Prośba oprospekty przyśle do de Novem. Nr. 384 — Curitiba.

Mamba — zielona śmierć

DWADZIEŚCIA LAT WŚRÓD WĘŻY AFRYKAŃSKICH

„Żywa Śmierć“, „latający Diabeł“ lub też „postrach stepów“ — oto przetrzaska, jakimi darzą plemiona południowo-afrykańskie jadowitego węża mamba. Ptaz ten bywa zielony i od tysięcy lat jest plagą ludu afrykańskiego. I zarówno przed wiekami, jak i obecnie mamba, której jad działa zabójczo, szerzy stale spustoszenie wśród ludności.

Doniedawna jeszcze ukaszanie tego węża powodowało natychmiastową śmierć, gdyż na jad zawarty w jego żądle, nie istniało dotychczas żadne serum. Do piero w ostatnich czasach młody, sławny, uczony angielski sir F. W. Fitzsimons, dyrektor zoologicznego zakładu w Port Elizabeth myślał o serum, które unieszkodliwiłby jad, jak i przez ukaszanie mamba przedostaje się do ludzkiego organizmu. Serum owo znalazło szerokie zastosowanie i zdołano już uratować życie setkom ludzi.

Krzyk dzikusa
Fitzsimons, jako młody asystent przybył do Południowej Afryki i już wtedy powziął ideę zbadania właściwości jadu „mamy“. Nie dowierzał krajowcom, kiedy za pewniali go, że schwyłanie tego ptaza jest niezmiernie trudne i niebezpieczne i uważał to za błąk, kursującą wśród czarnych. Z zapalem wlec udał się na pierwsze swoje polowanie na mambę. Była to poważna ekspedycja na ptaza, który właśnie szerzył niesłychane spustoszenie w jednej z wiosek murzyńskich.

Mamba jest wężem dość dużym, dosięgającym 3,5 m. długości. Schwyłanie jej możliwe jest jedynie przy pomocy naganaczy. W polowaniu, o którym mowa, wziął więc udział Fitzsimons, dwaj miejscowi farmerzy oraz

dwustu czarnoskórych naganaczy. W pewnym momencie Fitzsimons i jego dwaj bieli towarzysze usłyszeli nieludzki krzyk, a kiedy nadbiegł okazało się, że mamba ukąsił śmiertelnie jednego z kadrów. Wówczas Fitzsimons błyskawicznym ruchem wpakował mambie sporą porcję serum w łeb i w ten sposób usmiercił gada.

Śmierć mambę obwieszczona została wlościami murzyńskiej wielkim triumfem, a zabitego gada zabrał do swojego domu jeden z farmerów. Chcąc swojej młodej żonie spłacać figla, polecił on zanieść podczas nieobecności żony niezwyłego węża do sypialni i ułożyć na łóżku, sam zaś wraz z przyjaciółmi oczekiwał na werandzie efektu, jaki na jego żonę wywrze widok straszliwej mamb. Kiedy żona jego weszła na werandę, powiedział: — Mary, czy nie byłabyś tak dobra przynieść mi z sypialni mojego pudełka z tytoniem.

Młoda kobieta opuściła werandę, chcąc spełnić życzenie męża, a mąż i przyjaciele jego z uśmiechem oczekiwali okrzyku przestraszonej kobiety. Ale sekundy i minuty płynęły w ciszy, która stawała się niepokojąca. Wreszcie farmer zwołał żonę, ale odpowiedziała mu cisza. Wobec tego, zaniepokojony, pobiegł do sypialni i tam przekonał się, że jego żart stał się przyczyną tragedji. Przy łóżku bowiem leżała żona jego marliwa, a przy niej zwinięta w kłębek mamba, jeszcze większa od upolowanej. Okazało się, że Inna mamba przypełza, jak to często miewa miejsce wśród wężów, do celskiej zabitej ramby. W ten sposób nieszczęsną kobietę, kiedy weszła do sypialni, zastała tam obok mamby zdechłej i żywą, którą ukąsiła ją śmiertelnie.

Wyścig ze śmiercią
Po intensywnej, dwudziestoletniej pracy, Fitzsimons odkrył wreszcie serum, które unieszkodliwiłby jad mamb. Po ukończeniu tej doniosłej pracy, Fitzsimons otrzymał tytuł lorda i wygłosił szereg odczytów o mambie i jej śmiertelnym jadu. Wskulek tego mamba zyskała na terenie Anglii niesłychaną popularność i szereg okazów tego ptaza sprowadzono do wszystkich ogrodów zoologicznych.

Taką zieloną mambę otrzymał również i ogród zoologiczny w Glasgow. Ptaza przechowywano w terrarium, ale jeden z asystentów, zatrudnionych przy ogrodzie, wskutek nieostrożności został ukąszony. Jedynym ratunkiem wobec zaturcia jadem był zastrzyk serum Fitzsimonsa, które jednakże znajdowało się jedynie w londyńskim instytucie. Trudność ze sprowadzeniem była ogromna, gdyż Glasgow od Londynu dzieli przestrzeń 400 km. Naskutek telegramu, wysłanego autem, które jechało z niesłychaną szybkością, przywieziono z Londynu cenne ampulki i dokonano zastrzyku, który ocalał asystenta.

Jak stwierdził lekarz, parminutowe opóźnienie zastrzyku mogłoby już nie uratować ukąszonego.

GROŻBA ZLICZTOWANIA „NORMANDJI“

Od czasu wykrycia licznych afer celnych w Le Havre, miejscowe władze celne stosują niezwykle z największą bezwzględnością przepisy celne. Ofiarą tej bezwzględności byłby padł o włos największy statek świata, „Normandia“. Urzędnik celny, przeprowadzający rewizję na statku, po jego powrocie z podróży do Nowego Jorku, zauważył na stole jednej z kabin paczkę nieuczłonych amerykańskich papierosów. Pasażera, który zajmował kabinę, nie było już na

określe. Znalezionej paczkę papierosów skonfiskowano. Jednocześnie władze celne wreczyły kapitanowi statku mandat karowy na 760 franków, grożąc w przeciwnym, razie wystawieniem „Normandji“ na licytację. Oczywiście karę zapłacono, unikając w ten sposób grofieskowego widowiska, wystawienia na licytację statku — zdobywcy Błękłnej Wstęgi Atlantyku.

Wesoły kącik

W KAWIARNI U BRACI STUDNI
— Wiesz, pan panie Srebrnorębka, że młody Turkietaub już kaput? Taksówka go przejechała.
— Co pan powiesz? Turkietaub? No, kto by to pomyślał? Jeszcze tydzień temu widziałem go, chłop był taki zdrow, jak ta rzepa.
— Nie gadaj pan takie głupstwo. Ja go widziałem na dwa dni przed śmiercią to już był taki mizerny, że aż żal było patrzeć.
— Pan wiesz, panie Drzewina-Drzewinowski, że ten głupi Jakób, mój dozorca, idzie mnie skarżyć do sądu o odszkodowanie?
— Za co?
— Bo jego żona, jak u mnie myła okna, to spadła.
— Co jej się stało?
— Kolano sobie silukła, bo to było na parterze. To ona chce odszkodowanie.
— Pan nie chcesz jej dać?
— Za co, ja się pana pytam? Żeby to było z czwartego piętra, no to jeszcze rozumiem, się narzuwa wypadek. Ale z parteru, to już niedośćstwo.
NIE SŁYSZAŁ
Pan Iksiński wpada do mieszkanka sąsiadów.
— Słyszeliście państwo — wolał zdyszan — przed chwilą zawalił się dom obok!
— Nic nie słyszałem — odpowiada sąsiad — żona mi wlewy opowiadała, co powinna sobie sprawić